

א) וקדושין יט: ושי"ג,
ב) לעיל נ"א. כחובות נו.
קדושין יט: ב"ב קט:
ג) גיטין פ"ג, א' ושי"ג
חוקפות כחובות נו. ס"ה
ה) זו שהשיבו על פשי"א
דהל"א, ד' ושי"ג מוס' לעיל
נת. ד"ה אמר ר"י וכן
הנראה"ש אימ"א שומר חנם
וכן כה"ג"ה שם דדוקא
ש"ס ש"ק כה"ה הנאה
כ"ו, א' ושי"ג טו. ושי"ג,
ו) גיטין פ"ג, ו' ושי"ג
חוקפות גיטין פ"ג. ד"ה על
מסת' א' ושי"ג טו. ושי"ג,
ט) וקדושין יט: ושי"ג, א'

גליון הש"ס

גמ' והתנה ש"ש. כמס'
לעיל נ"ח. ד"ה א"ר"י ה"ה
לס' הגרסא פ"ה א"ר"י
וכן ה"ה כה"ה פ"ה א"ר"י
כ"ה. ונגרסא פ"ה ש"ש י"ל
לדכונתא נקט הכי אף ד"ל
דלא מוס' דנפק ק"ל
עבד מ"ש כה"ה א"ר"י:
שם בה"ה ה"ה. ע"ן
לעיל דף נ"ח. מוס' ד"ה
א"ר"י:

מוסף רש"י

על מנת שאין לך עליו
שאר. מוזן רעובת.
תשמיש. הרי זו מקודשת.
ותנאו בטל. דל"ן א"ר"י
מתנה על מה שכתוב בתורה
והי קדושה המעשה מעשה
והתנאי כמזן דביב ד"ל,
דמעשה בלא תנאי דמי
(רש"י"ם ב"ב ע"ב). בדבר
שבמזון. שאר וסות
(כחובות נו.) דל"ן לתחלה
מה שכתוב בתורה דל"ן אישות לחל"אין
וכי תפוס קדושין לגמרי תפוס והוה
מתנה על מה שכתוב בתורה:
בדברים. בתמיה: זו דברי ר' יהודה
בן סימא. דקתני דאפשר לקיימי ה"ה
אי אפשר לקיימי תנאו בטל: **במפליגה**
בדברים. שאין בלבו לשום תנאי אלא
להקניטה בעלמא מרחקה ודוחה
אותה בדברים: **מסני נמי דיקא**.
דקמתנא לן כרבי יהודה בן סימא:

הדרן עלך השוכר את
הפועלים

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צד.

עין משפט
נר מצוה

ק"ח א מ"י פ"ג מה"ל
שכירות ה"ה סמנ
ע"ן פט טושי"ע ח"מ ס"י
ג"כ סע"ף ז:
ק"ח ב מ"י פ"ב ש"ס ה"ל
ט סמנ ע"ן ש"ס
טושי"ע ח"מ ס"י ל"ח סע"ף
ז:
ק"ב ג מ"י ש"ס סמנ ש"ס
טושי"ע ח"מ ס"י ש"ה
סע"ף ד:
ק"ב ד מ"י פ"ו מה'
אישות ה"ל ט
ופ"ב ה"ל א סמנ ע"ן ש"ס
טושי"ע ח"מ ס"י ל"ח סע"ף
ה כה"ה:
ק"ב ה ו' מ"י ש"ס פ"י
ה"ל ב טושי"ע ש"ס
סע"ף ב:
ק"ב ז מ"י ש"ס ה"ל ט
ופ"ב ה"ל א סמנ ע"ן ש"ס
ה"ל ב טושי"ע ש"ס
סע"ף ה:
ק"ב ח מ"י פ"ב
מה"ל שכירות ה"ל
ט סמנ ע"ן פט טושי"ע
ח"מ ס"י ל"ח סע"ף ח:
ק"ב י מ"י פ"ו מה"ל
אישות ה"ל א סמנ
ע"ן ש"ס טושי"ע ח"מ ס"י
ל"ח סע"ף ט:
א כ מ"י פ"א מה"ל
שכירות ה"ל ג ופ"ב
מה"ל שאלה ופקדון ה"ל א
סמנ ע"ן פט טושי"ע ח"מ
ס"י שמו סע"ף א:
ב ל מ"י פ"א ש"ס ופ"ב
ש"ס טור ושי"ע ש"ס
סע"ף ב:

תורה אור השלם
1 אם בעליו עמו לא
ישלם אם שוכר הוא ב"א
בשכרה: שמות כב יד

אימא סיפא ב"ה תנאי שיש מעשה בתחילתו תנאו במ"ל אהאן
ל"ר מאיר. הכא משמע דלא כפי' הקונטרס דפי' בסוף
פרק מי שאלחו (גיטין דף ע"ה. ד"ה משום) דלפילו רבנן דרבי מאיר
מודו דבעינן תנאי קודם למעשה גבי הא דקאמר אלא אמר רבא
משום דהוי מעשה קודם לתנאי:
אמר רב נחמן בר יצחק מתני'

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כך וכך גברי איכא בהדן כך וכך כלבי איכא
בהדן כך וכך זוקתא פסיקא לן ואזל ושקל
מיניה מאי א"ל "הרי הולכין למקום גרודי חיה
ולסטים: **מתני'** בתנה שומר חנם להיות
פטור משבועה והשואל להיות פטור מלשלם
²נושא שכר והשוכר להיות פטורין משבועה
ומשלם ³דכל המתנה על מה שכתוב בתורה
תנאו במ"ל "ובל תנאי שיש מעשה בתחילתו
תנאו במ"ל יוכל שאפשר לו לקיימו בסופו
והתנה עמו מתחילתו תנאו קיים: **גמ'** אמאי
מתנה על מה שכתוב בתורה הוא וכל המתנה
על מה שכתוב בתורה תנאו במ"ל הא מני ר'
יהודה היא דאמר 'בדבר שבמזון תנאו קיים
⁴דתניא האומר לאשה הרי את מקודשת לי
על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה
הרי זו מקודשת ותנאו במ"ל דברי ר"מ רבי
יהודה אומר בדבר שבמזון תנאו קיים ומי
מצית מוקמת לה כר' יהודה אימא סיפא כל
המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו במ"ל
אתאן לר"מ הא לא קשיא לעולם ר' יהודה
היא וסיפא בדבר שאינו של מזון אימא סיפא
כל תנאי שיש בו מעשה בתחילתו תנאו במ"ל
מאן שמעת ליה דאית ליה הא סברא ר"מ
דתניא אבא חלפתא איש כפר חנניא אמר
משום ר"מ תנאי קודם למעשה הרי זה תנאי
מעשה קודם לתנאי אינו תנאי אלא כולה
ר"מ היא ושאי הכא ⁵דמעיקרא לא שעבד
נפשיה תנא ⁶המתנה ⁷שומר שכר להיות
כשואל במאי בדברים אמר שמואל ⁸בשקנו
מידו ור' יוחנן אמר אפילו תימא ⁹בשלא קנו
מידו ¹⁰בההיא הנאה דקא נפיק ליה קלא
דאיניש מהימנא הוא גמיר ומשעבד נפשיה:
וכל שאפשר לו לקיימו בסופו וכו': אמר רב
טבלא אמר רב זו דברי רבי יהודה בן תימא
אבל חכמים אומרים אע"פ שאי אפשר לו
לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו
קיים ¹¹דתניא הרי זה גיטך ע"מ שתעלי לרקיע
על מנת שתרדי לתהום על מנת שתבליעי
קנה של מאה אמה על מנת שתעברי את
הים הגדול ברגליך ¹²נתקיים התנאי הרי זה
גט לא נתקיים התנאי אינו גט רבי יהודה בן
תימא אומר כזה גט כלל א"ר יהודה בן תימא
כל שאי אפשר לו לקיימו בסופו והתנה
עליו מתחילתו אינו אלא כמפליגה וכשר אמר
רב נחמן אמר רב הלכה כרבי יהודה בן
תימא אמר רב נחמן בר יצחק מתני' נמי
דיקא דקתני כל שאפשר לו לקיימו בסופו

הדרן עלך השוכר את
הפועלים

השואל את הפרה:
(שי"ג ע"ב) **פ"ה במשיכה ובעלים**
באמירה. הק'
ר"ב"ס דאמר לקמן בפירקין (דף ק"א.)
שתלא תבחה ואומנא וספר מתא כולהו
בעידן עבדתייהו כשאלה צבעלים דמו
משמע דשלא בעידן עבדתייהו לא הוי
שאלה צבעלים וי"ל דלאו דוקא
בעידן עבדתייהו אלא בשעת הליכתן
או אפילו מומנס עמנן לילך ולעשות
חשוב בעידן עבדתייהו אכל ודאי
משעת אמירה של קודם פסק מלאכה
לא חשוב שאלה צבעלים כדאמרין
בס"פ האומנין (לעיל דף ק"א.) לסוף
איגלאי מילתא דהיא שעתא שכרא
הוי שמי ולא הוי פשיעה צבעלים:
מן

הדרן עלך השוכר את
הפועלים

השואל. ה"ג השואל אם הפרה
ושאל צעליה עמה או
שכר צעליה עמה. לא גרסינן שכירות
ככולה מתמימן גבי פרה אלא גבי
צעלים דאשעינן היכא דפרה שאלה
כל היכא דהו צעלים עמו במלאכתו
צין בשאלת גופו וצין ששכר אללו
קרינא ביה אם צעליו עמו(ח) אכל צפרה
שכורה לא אשמעינן מתמימן דפטור
צבעלים אכל מצרייתא(ט) שמעינן לה:
אכל

והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא אי אפשר לו לקיימו תנאו במ"ל שמוע מינה:

הדרן עלך השוכר את הפועלים

השואל את הפרה יושאל בעליה עמה או שכר בעליה עמה לשאל הבעלים או שכרן ואחר כך שאל את הפרה ומתה פטור שנאמר 'אם בעליו עמו לא ישלם